

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Zaanstreek-Waterland, thans regionale politie-eenheid Noord-Holland.

Datum: 25 februari 2014

Rapportnummer: 2014/009

Klacht

Verzoekster is op 16 mei 2011 beroofd van haar pinpas waarmee vervolgens zonder haar toestemming € 5.000 van haar rekening is opgenomen. Verzoekster heeft hiervan aangifte gedaan.

Verzoekster klaagt erover dat de regionale politie-eenheid Noord Holland niet heeft geprobeerd de dader(s) te achterhalen doordat de politie heeft geweigerd de camerabeelden van het pinnen op te vragen. Deze weigering zou verband houden met het feit dat de bank daar kosten voor in rekening wilde brengen.

Rapport

Wat is er gebeurd?

In mei 2011 krijgt verzoekster, dan 88 jaar oud, bezoek van een man die zich voordoeft als bankmedewerker. Wat er precies is gebeurd is niet met zekerheid te zeggen, maar deze persoon is op valse voorwendselen in het bezit gekomen van de pinpas en pincode van verzoekster. Dezelfde dag wordt er al geld gepind van de rekening van verzoekster, en binnen vier dagen is er in totaal € 5.000 opgenomen van haar rekening.

Na vier dagen gaat verzoekster naar haar bank, de ABNAMRO, waar een overzicht van de geldopnames wordt overgelegd. Verzoekster laat dan direct haar bankpas blokkeren. ABNAMRO stelt vast dat de geldautomaten waar is gepind door de vermoedelijke dader met een camera zijn uitgerust en stelt de beelden veilig.

Daarna gaat verzoekster direct door naar de politie om aangifte te doen van diefstal, waarbij zij vermeldt dat er camerabeelden zijn. Na enige tijd informeert verzoekster bij de politie naar de stand van zaken van het opsporingsonderzoek. De politie Zaanstreek-Waterland (thans regionale politie-eenheid Noord Holland) laat dan weten dat de camerabeelden niet zijn opgevraagd, omdat de ABNAMRO hier kosten voor in rekening brengt bij de politie.

Verzoekster dient hierover een klacht in bij de toenmalige korpsbeheerder. Deze laat weten, na hiertoe geadviseerd te zijn door klachtencommissie, de klacht van verzoekster ongegrond te achten. De korpsbeheerder lichtte dit toe door te stellen dat het opvragen van beelden van pinautomaten niet automatisch gebeurt wegens de daaraan verbonden kosten voor de politie, en het feit dat er dan nog geen garantie is dat er bruikbare beelden zijn. Dit zijn beleidsafspraken die tussen politie en justitie zijn gemaakt voor de regio Zaanstreek-Waterland. Slechts als er sprake is van geweldsmisdrijven kunnen de beelden wel worden opgevraagd. De korpsbeheerder liet tenslotte nog weten dat deze beleidsregel

aan verzoekster had moeten worden uitgelegd toen zij aangifte deed. Dat dit niet was gebeurd achtte de korpsbeheerder dan ook onjuist.

Standpunt verzoekster.

Verzoekster bracht naar voren dat zij snapt dat haar zaak ophoudt als de camerabeelden zijn opgevraagd en dan vervolgens blijkt dat deze niet bruikbaar zijn. Zij is het er echter niet mee eens dat haar zaak onopgelost is gebleven omdat het beleid is om geen camerabeelden op te vragen omdat dit kosten met zich mee zou brengen. Immers, het politiewerk in het algemeen kost geld. Daar komt volgens verzoekster bij dat andere politiekorpsen wel in soortgelijke gevallen camerabeelden opvragen, terwijl de politie Zaanstreek-Waterland dit kennelijk niet doet. Door geen camerabeelden op te vragen is de kans op het oplossen van dit misdrijf verloren gegaan, aldus verzoekster. Tenslotte is verzoekster van mening dat deze werkwijze direct toen zij aangifte deed verteld had mogen worden, dat had namelijk het opnemen van een aangifte gescheeld, hetgeen de politie ook tijd en geld kost.

Standpunt politiechef.

In reactie op de opening van het onderzoek door de Nationale ombudsman laat de politiechef weten de klacht van verzoekster alsnog gegrond te achten.

Volgens de politiechef bestond er een interne werkafspraken uit medio 2008, volgens welke er in zaken zoals die van verzoekster geen camerabeelden opgevraagd werden. De werkafspraken omvatte een procedure, die inhield dat camerabeelden in beginsel niet werden opgevraagd omdat de ABNAMRO bank destijds voor het aanleveren van de beelden hoge kosten (€ 150 per keer) in rekening bracht, terwijl vaak de kwaliteit van het beeldmateriaal (zeer) slecht was. Volgens de politiechef was er destijds in het geval van verzoekster voor de optie gekozen om verzoekster zelf de camerabeelden te laten opvragen bij de ABNAMRO bank.

Zoals al eerder is vastgesteld tijdens de interne klachtenprocedure is verzoekster echter niet geïnformeerd over deze optie.

De politiechef concludeert dat achteraf gezien het hanteren van de interne werkafspraken niet juist is geweest gezien de wettelijke regels omtrent het opvragen van camerabeelden. De politie had allereerst bij de ABNAMRO bank moeten navragen of er beelden waren, en zo ja of deze van voldoende kwaliteit waren om in een strafrechtelijke onderzoek betrokken te worden. Als dit het geval was geweest, dan had op grond van artikel 126nd/nf van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond), de officier van justitie toestemming verzocht moeten worden om de beelden op te vragen. Dit is echter niet gebeurd. Wel hecht de politiechef er waarde aan om op te merken dat de betrokken medewerkers destijds in 2011 hebben gehandeld naar de toen geldende interne werkafspraken.

Tenslotte laat de politiechef weten dat op dit moment, na vorming van de Nationale politie per 1 januari 2013, de bedoelde werkafpraak niet meer in gebruik is binnen de regio Noord Holland.

Beoordeling

Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de verschillende belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit betekent dat in bepaalde gevallen bij een opsporingsonderzoek het belang van waarheidsvinding moet worden afgewogen tegen de kosten die hiervoor worden gemaakt.

De Nationale ombudsman is het met de politiechef eens dat de destijds bestaande werkafpraak binnen het politiekorps Zaanstreek Waterland omtrent het opvragen van camerabeelden in strijd was met de geldende wetgeving. Nog los daarvan is de Nationale ombudsman van oordeel dat vanuit maatschappelijk oogpunt niet valt te verklaren waarom in dit geval de werkafpraak is gevolgd. Immers, het gaat hier om een ernstige zaak waarbij een dame op hoge leeftijd in haar eigen woning haar pinpas en pincode wordt ontfutseld, waarvan in het algemeen kan worden gesteld dat dergelijke misdrijven door de maatschappij als zeer ingrijpend en laf wordt ervaren. Het belang van waarheidsvinding zou dan ook in alle redelijkheid moeten prevaleren boven het bedrag van € 150 dat het opvragen van camerabeelden met zich mee brengt. Zoals de politiechef al stelt had er op zijn minst genomen - ook gelet op de hiervoor geldende wettelijke bepalingen - geïnformeerd moeten worden bij de bewuste bank of er camerabeelden waren en zo ja, of deze van bruikbare kwaliteit waren. Het valt te betreuren dat in deze zaak waarbij verzoekster de politie van informatie heeft voorzien die mogelijk kon leiden tot het oplossen van een zeer vervelend misdrijf, deze informatie uit kostenoverweging niet uit is gerechercheerd. Uiteraard is het niet 100% zeker te stellen dat de dader met de informatie opgespoord had kunnen worden, maar de kans was wel aanwezig. Door de camerabeelden niet op te vragen is in strijd gehandeld met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de politie-eenheid Noord Holland is gegrond, wegens schending van het redelijkheidsvereiste

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat de bewuste werkafpraak thans niet meer gebruikt wordt binnen de politie-eenheid Noord Holland.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren

waarnemend ombudsman.

Achtergrond.

Wetboek van Strafvordering

Artikel 126nd

1. In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde opgeslagen of vastgelegde gegevens, vorderen deze gegevens te verstrekken.

2. Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan niet worden gericht tot de verdachte. Artikel 96a, derde lid, is van overeenkomstige toepassing. De vordering kan niet betrekking hebben op persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging. (...)

Artikel 126nf

1. In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, dat gezien zijn aard of de samenhang met andere door de verdachte begane misdrijven een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert, kan de officier van justitie, indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot gegevens als bedoeld in artikel 126nd, tweede lid, derde volzin, deze gegevens vorderen. (...)